

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД.Стан Редакције и Адми.:
Којомајска ул. бр. 22.Огласи се дају у Адми.
Цена утврђена.Неплаћени се писма не при
мају. — Рукописи се не
ирају.Писма, рукописе, исаки и
тако остало што се односи
на дист. слати власништву
дастру.

СТРАЖА

ЛОВОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092 ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

За српску ствар

НИШ, 21. априла. (Спец. извештај). — Један бивши министар, члан главног одбора владине странке, изјавио ми је да се у владајућим круговима са нестручњем очекује пролаз за Рим г. Гирса, новог руског посланика на римском двору. Г. Гирс ће се у пролazu задржати неколико сати у Нишу и састати са г. Пашићем и посланицима из Споразума. У владајућим круговима влада уверење, да ће г. Гирс успети да изравна све несугласице између римске и српске владе у питањима која су довела до кризе.

Миладиновић

Криза кабинета г. Пашића

— Специјални извештај —

Сасвим изненада избила је криза кабинета г. Пашића. Од једне личности која стоји близу данашње владе и сматра се као утицајна дознао сам ове појединости о кризи:

Знаци кризе показали су се још истог дана када је г. Пашић одговарао на интервјујају г. Драже Павловића. Што она онда није избила разлог је тај, што српска влада још није била званично извештена о условима, под којима би Италија ушла у акцију. Све оно, пак, што се у јавности говорило о талијанским захтевима српска влада није увимала за овильно.

Међутим, када је пре два дана српска влада и званично извештена о услова- ма под којима би Италија ушла у акцију криза је избила. Но за њу се знал само у влади у дипломатском телу сила из Споразума. Веровало се да ће Италија одустати од својих пре-

круговима верују, да ће сиље Споразума успети да склоне Италију да одустане од својих захтева у Далмацији.

Јовановић.

Кроз шибу

Један читалац ми пише:

— Молим вас будите љубазни и у једном наредном броју дајте места и овоме. Пре два дана један познати трговац доле у један београдски кварт и потужи се чланом, како је добио једно учењавачко писмо: ако у року од 48 сати не положи 5000 динара, биће и он и цела његова породица убијена. И наравно, после неколико крвавих и језовитих убиства, која су се додигала у Београду и његовој околини, човек се уплашио и потражио заштите. Члан, иначе веома љубазан и услужан човек, поштовају је храбрио и уверавао да нема чега да се плаши и да ће он већ све учинити, нареди жандармима да мотре на стан

југословенски покрет, ма које врсте. Њихов рад није значио врло много, јер је у то време југословенска идеја није била расширена у крајевима нашим. Моментат своопштег вародног буђења није био још ту. Чекало се, да читави народни слојеви прихвате идеју јединства, а када је тај момент дошао, онда су га и Словени прихватили свом искреном и реаноншу, којом се прихвати спасоносна идеја у сусрет спасионцу.

— Наставиће се —

Дислокација трупа

— Прекид саобраћаја на Турској Бугарској граници. —

Софija, 20. Апр.

Неколико софијских листова јавило је, да је жељезннички саобраћај између Бугарске и Турске обустављен на неодређено време. Обавештенима, која смо прибавили на надлежном месту, утврђује се, да саобраћај наје преканут већ у млађе генерације, долазећи на више науке, посиле са собом известни капитал знања и интереса за нашу општу народну ствар. Узајаман рад ових младих људи учио је, да је југословенска идеја обухвати и широке народне слојеве и добије све конкретнији изражaj. Благодарећи том раду, словенски део бечких академичара основао је друштво, које носи име Друштво Југословенских Академика, а разујтат овога друштва „Млади“ се у покрет ју омладинских лица, који сматрају да путнички газдини требају да буду само вођи.

Бугарске лажи

НИШ, 20. Априла.

Поред владиних органа почели су и опозициони бугарски листови да доносе нафантасична и скров невероватна саопштења о делима наших органа у југо-западној Србији. Тако је „Мир“ орган странке г. Гешова, број 4.528 од 2. ов. м. доноје дуг напас о тобожјем „српском притиску у Радовишту“. Међу тим строгим проверавањем утврђено је ово: Пре месец дана из Радовишга побегла је

У Карпатима

У Карпатима се према од Цизе, па иде западно кроз планине до Видрања још увек огорчена и крвава борба. Битка истински још је решена, још се води, или сви су изгледи да ће се и она као и све досадашње решити у корист Руске армије, а поразом аустро-немачких трупа. Све вести које се односе на акцију у Карпатима, ма додали се из Петрограда, Бече или Берлиса говоре да су Руси у добитку, показују успех, или само на руској страни.

И поред свих досадашњих појачања која су слала Немци у Карпате, карпатске армије аустро-немачке замориле су се и аустро-угарских војних кругови, почели су да губе сваку наду, да ће моћи да задрже руску навалу, која је исти на последњих дана нешто спорија, али која ће за нешто дан, постати много интензивнија: руска главна команда шаље нове и свеже трупе из своје бесконачне и неиспрне резерве.

Руси су успели да овладају свим важнијим кланцима и висовима. У руским рукама данас се налази све од Пољанске па до Љубкове, а то значи да је у њиховим рукама железница што је од веома велике важности по даље операције: пруга која се данас налази у руским рукама почине

Југословени

— Словенци и њихов положај у југословенском положају. —

Може се слободно рећи да ће највише бити и једног југословенског покрета — било литературног било политичког без директног суделовања Словенца. Сима је околност, да су Словенци били одлучни радници на југословенској идеологији, најбоље говори, колико је идеја јединства ухватила корен у словенском делу нашега народа; а доказаји, који су се

лију у музичи он је пре-која се разумели и нису се разили.

Мало је било тих белих вечери, када би међу младој јасминово жбуње црвута угамњен славу или о матори жабаја беворијко скакуја утабаном стазом. Ако није било ширег друштва — Цорџ је сигурно био га. И у колико је тај човек чешће долазио у Толико је био пријатији свима члановима породице.

Али не зато, што је он у мео својим шалама да на смеје друштво, већ зато што се друштво могло не забављају поред њега. Редакција је био тај тревугак, када би сви упали очи у Цорџа и слушали његову причу. Он је знао да један човек располаже са врло ограниченим бројем таквих ствари, у којима би могле и највеће карактерне разлике да нађу интересовања и стога је избегавао те несигурне покушаје, да у исто време занима све. Он ће сваког заинтересовања на неки начин и онда би то оставио, да би за то време пружио и другим такве забаве. И он је у томе имао колосалног успеха и тај су његов успех сви волели.

Али за Цорџа беше највеће задовољство, да је на-

само са Валеријом. Он је крај од себе, али од ње није могао да сакрије: Валерија је осећала да је он волије никад моли да воли тога честитог човека. Можда само зато што је био чеслит?

Једне предвечерије после тениса враћали су се њих двоје сама. Цорџ су чекали његова каруџа из посланства и он предложије Валерији једну кратку вожњу до Кошутњака. Воздух је мирило на овлашћену прашину, а трава је била јасно зелена — девојка је пристала. Вече је било пријатно, потпуно, потпуно: пријатно — у самљеношћи и миром, потпуно — својим могућим ле-

Влада поднела оставку

— Специјални извештај —

НИШ, 21. априла. — Данас у 9 часова пре подне, после одржане министарске седнице г. Пашић је посетио престолонаследника и поднео оставку целог кабинета.

Престолонаследник није примио оставку. Посланици Русије, Енглеске и Француске били су код престолонаследника у аудијенцији и дуго конферисали. У политичким

били срећни, истински срећни, срећни у својим корењима узајамним ваклоностима, срећни у пуној хармонији своје деце.

Нјихов полуумрачан парк, луксузан до сатилица, са равномерно подесаном енглеском травом, са правоугаоним алејама у шару пиротских ћилимова, са павиљоном у облику пећурке и главном стазом под смрчу — био је увек посесиван од другова њихове деце, од пријатеља њихове куће. Имали су стаклом покрivenу куглаву, а очи плаве као цвет у споменика, а ноћи као затворен смаргдан. Носила је сукњу по више чланака; њене омиљене хаљине биле су у кују енглеских женских чокеја; ци пелајо је увек јако висока: лети отворено кестењава са два низа месангавих копчица, а зима од шверо-лака са уметком од јеленске коже; живе или обуздаваје природе. Вава је био висок, коштат дечак са белим, нежним образима и крупним, гаравим очима, истим као у оце; сантиметалне душе, али велики љубитељ бурачне музике. Његове омиљене ствари, које је са мало ласкањем савршено свирао на виолини, биле су од Вагнера и Штрауса. Мешави-

ри, у којима би могле и највеће карактерне разлике да нађу интересовања и стога је избегавао те несигурне покушаје, да у исто време занима све. Он ће сваког заинтересовања на неки начин и онда би то оставио, да би за то време пружио и другим такве забаве. И он је у томе имао колосалног успеха и тај су његов успех сви волели.

Али за Цорџа беше највеће задовољство, да је на-

само са Валеријом. Он је крај од себе, али од ње није могао да сакрије: Валерија је осећала да је он волије никад моли да воли тога честитог човека. Можда само зато што је био чеслит?

Једне предвечерије после тениса враћали су се њих двоје сама. Цорџ су чекали његова каруџа из посланства и он предложије Валерији једну кратку вожњу до Кошутњака. Воздух је мирило на овлашћену прашину, а трава је била јасно зелена — девојка је пристала. Вече је било пријатно, потпуно, потпуно: пријатно — у самљеношћи и миром, потпуно — својим могућим ле-

свом чврстим рукама обухватио више струка и потпомогају јој да скочи с коња; она је осећала у себи присуство неког пијаца за морног осећања, када би он седео према њој, а она једним смелим покретом разголитила своју пуну, савршено ногу на чарапи од танке свиле и оставила је целу његову каруџу из посланства и он предложије Валерији једну кратку вожњу до Кошутњака. Воздух је мирило на овлашћену прашину, а трава је била јасно зелена — девојка је пристала. Вече је било пријатно, потпуно, потпуно: пријатно — у самљеношћи и миром, потпуно — својим могућим ле-

свом чврстим рукама обухватио више струка и потпомогају јој да скочи с коња; она је осећала у себи присуство неког пијаца за морног осећања, када би он седео према њој, а она једним смелим покретом разголитила своју пуну, савршено ногу на чарапи од танке свиле и оставила је целу његову каруџу из посланства и он предложије Валерији једну кратку вожњу до Кошутњака. Воздух је мирило на овлашћену прашину, а трава је била јасно зелена — девојка је пристала. Вече је било пријатно, потпуно, потпуно: пријатно — у самљеношћи и миром, потпуно — својим могућим ле-

свом чврстим рукама обухватио више струка и потпомогају јој да скочи с коња; она је осећала у себи присуство неког пијаца за морног осећања, када би он седео према њој, а она једним смелим покретом разголитила своју пуну, савршено ногу на чарапи од танке свиле и оставила је целу његову каруџу из посланства и он предложије Валерији једну кратку вожњу до Кошутњака. Воздух је мирило на овлашћену прашину, а трава је била јасно зелена — девојка је пристала. Вече је било пријатно, потпуно, потпуно: пријатно — у самљеношћи и миром, потпуно — својим могућим ле-

свом чврстим рукама обухватио више струка и потпомогају јој да скочи с коња; она је осећала у себи присуство неког пијаца за морног осећања, када би он седео према њој, а она једним смелим покретом разголитила своју пуну, савршено ногу на чарапи од танке свиле и оставила је целу његову каруџу из посланства и он предложије Валерији једну кратку вожњу до Кошутњака. Воздух је мирило на овлашћену прашину, а трава је била јасно зелена — девојка је пристала. Вече је било приј

лена Пиперовска званица. По стапа је умро Ђорђо син Глигора Матрапезовића у притвору и то од тифуса.

Истрагом по делу рада бугарских агитатора у Радовишту утврдило се, да је и поменута Јелена имала веднога удела у раду по-менуте организације, јер се преоблачила у одело буле и као таква преводила у Бугарску српске војнике који су долазили са војиштима као болесни и рањени својим кућама. Из бојевници се не ухватали побегла је у Бугарску од које је до бијала материјална средства и упутства за напред наведени рад и у којој је сад представљају као велику политичку мученицу.

Иследија власт похајасила је неколико грађана из Радовишта за дело на чл. 26. уредбеном о јавној безбедности. Притвор је првостепени суд осмакио, у затвору се са кривцима поступа најдужевније. Притвореник Константина Ил. Зафировић није полу-део већ је нормалан, при-себан и потпуно здрав. Није истина да је од наведених мучења умрла жена Ваца Глигора Матрапезовића, јер је она жива и здрава а и-

чи сваку акцију, коју зајочињали обележавали као не-знатну и локалног значаја. Сада са шумном рекламом почињу своју офаџиву.

Србија и Бугарска

— Утинак српске кризе у Софији —
— Специјалан извештај —

СОФИЈА, 21. априла

Криза српске владе изазвала је овде сензацију. Министар председник др. Радославов, одмах на први глас о кризи посетио је српског посланика др. Ђорђа Чолак-Антића и са њиме је дуго конферисао. Г. Чолак-Антић посетили су и посланици Русије, Енглеске и Француске и информисали се о кризи.

Борко

СА ЗАПАДА

Жуби порази Жемаџа

ПАРИЗ, 20. априла. — На целом фронту није било никакве промене. Један десетер је саспаштио је, да ли је из Крупске фабрике пећ ла месецама намештају у окolini Диксмиде велики марински топ, који бада на врло велику даљину. То је онај топ који је бомбардовала Денкерк, пушчију са даљине од 38 км. Избачено је свега 8 зрака при другом и последњем бомбардовању, те се да предпоставити да је топ оштећен или да га испрестано летење наших авијатичара у овоме пределу омета у пуцању. Јуче смо бомбардовали једно утврђење на јужном утврђеном логору ско Мезе. У Белгији, северно од Ипра, Немци су покушали да изврше напад на нашем десном крилу, али су одмах били заустављени нашим митраљезима. На британском фронту и је било више новог. Јужно од Шолна Немци су извршили напад против нас са четири пукове. Нападачи су имали маказе за сечење јица, бомбе, бровине, ножеве, али их је све покосила наша пешадија. Неколицину смртни заборави. У долини Ена и у Шампањи немирјател је у току јучеरаје дана употребљава разне средства, али без резултата. Башао је флаше, које су при разбојњу пушчане мириш етера. Између Ренса и Авлоне бацио је бомбе са запаљивим материјалом, најзад гасова са зеленим димом развијали су се испред нас, не допарући до наших ровова. У шуми Ле Претр Немци су извршили првак-напад без успеха. Ми смо одржали сасе што смо јуче задобили и успешио смо продужили бомбардовање утврђеног логора јужно од Мепа. Дејство наше артиљерије опажа се на форовима, касарнама и железничкој прузи.

Артиљеријски дуели

— ИЗВЕШТАЈ ВРХОВНЕ КОМАНДЕ

Крагајевац 22. априла

19. априла била је артиљеријска борба код Београда у којој је наша артиљерија ујутрула и јединачне непријатељске групе убрзо од њихова улажења у дејство.

Тако исто водила се са непријатељем артиљеријска борба код Текије на Дунаву.

Смешке демонстрације

ПЕТРОГРАД, 20. априла. — Немци су на више места нашег фронта извршили демонстрације, које су прилично најавне. Код Раве на фронту од 10 километара Немци су противу наших ровова бацили око 8000 зрака. Код Плиице а ван домаћаја наше артиљерије видели смо како непријатељу пристижу одељења од не колико баталјона у којима највеће било Немаџа, на истакнуте ровове стигла су аустријска појачања. Јужно од Плиице довели су у ровове музiku приредивши ноћне концерте и вичући „ура.“ У исто време на другим местима одреди од неколико чета маскирали су нападе, али су губили по више десетина људа. Између Серафии и Једнорожевца напад је био овлашћен, али су овде Немци, који су покушали да јас преваре, имали губитак па хиљаде. У нападу на село Сефарани, где су узели учешћа четири пукове, била су одбране од наших истакнутих одељења, јер смо одмах разумели карактер овога напада. У наглом повлачењу Немци су напустили све своје рањенике. Ове непријатељске неодлучне демонстрације побеђују сумњу у чврстину команде. Што се тиче кретања, Немци су после више чарки заузели железницу у пруги Лебаву Ромији између станица Рађи Виника и Муројева. Прави размер опе-рација ускоро ће се утврдити. М. Јулијум интересантно је споменут да је немачки коминике пун обећања, која наговештавају победоносно наступање трупа на широком фронту у северо западној Русији. Раније су Нем-

possible!

— Али ја и сам у заблуди. Пријете, уверите се! И ов је заиста нашао два цвета љубичице скривене између једне трупе стабљике и једне крупне, црвенкасте пећурке.

Случај, коме је честат човек доцније био благодаријан, а и непажња од ње губије стабљике, она је певала: крупно, пуно, испрекидано. Штетњи ваз би узасио или излазио из топчидерске станице без велике галаме. Код Хајдуке чесме, из које је цирој слаб млај течног кристала, кола се зауставише и њих се двоје сићоше, да се пешице успеју до оног обрађеног места, где је погинуо кнез Михајло. Стаза је кривудала и завлачила се под густо зеленило. Цорци је ишао напред и уклањао повречно грање, да би Валерија могла лакше да прође. Наједном се она саже и гледаше зачутеним очима нешто у шиљу.

— Monsieur George, два цвета затворено главе љубичице! У јуну месецу то је права реткост. Узабери те ми ах!

— Ma chere, ce n'est pas

није Пиперовска званица. По стапа је умро Ђорђо син Глигора Матрапезовића у притвору и то од тифуса.

Сестра је забављала у име фонда зајаче школе српских инвалида свима племенитим дародавцима и помагачима.

Проглад војних обвезника Услед велике павеле при прегледу у Дун. дивизијској области, од сада ће се сви обвезници 8 и 9 окружне команде прегледати у Помаревцу.

Пажња

Ко је био присутан кад је 31. јула прошле године оборио трамвај на Великој Пијаци г. Косту Живковића трг. агенција из Београда, нека јави своју адресу уредништву „Балкан“.

Верени

Александар Новаковић, свршена ћак Богословије Св. Саве — учитељ и г-да Савка, кнег. г. Онуфрија Поповића, намесника власотиначког — верени.

Дневне вести

Опличарска афера

Испедник, по опличарској афери тражио је поеко министра војног од команде јединице у којима се као војни обвезници воде ли феранти опанака и који се сада налазе у Румунији и Грчкој, да исте гозове да се врате. Одмах у Србију и престану суду, у противном да се оправе за војне бегунце.

Бурђевски цветак

Сутра на Бурђев дан Кола Српских Сестара, бројавају по свема варошима „Бурђевски цветак“ и српски тробојни барјача.

Цена цвећу и барјачи-ма биће по 0.10 д. д.

Духовни суд

За председника Великог Духовног Суда изабран је д. Доситеј, епископ Нишки.

Седнице Духовног Суда, кроз дана два у Ншу.

Нови официри

Наш допасник из Ниша нам јавља, да ће сви ћуци — резервни наредници бити унапређени 1. маја за потпоручнике. Пре свога упућавају јединице они ће бити упућени у Скопље на једномесечни курс.

Одзив дама

На позив др Бисијера француског лекара, упућеног нашим дамама, којима је бомба са запаљивим материјалом, најзад гасова са зеленим димом развијали су се испред нас, не допарући до наших ровова. У шуми Ле Претр Немци су извршили првак-напад без успеха. Ми смо одржали сасе што смо јуче задобили и успешио смо продужили бомбардовање утврђеног логора јужно од Мепа. Дејство наше артиљерије опажа се на форовима, касарнама и железничкој прузи.

Са мора

Пропаст немачких торпедира

ЛОНДОН, 19. април.

Адмиралитет јавља, да је у току малех борби у северном мору један немачки подморски брод потопио је у суботу један енглески контра торпедира. Дивизија енглеских контра торпедира гонила је и у потопила два немачка торпедира.

ПРИЛОЗИ

Фонд зајаче школе српских инвалида

НИШ, 21. април.

Н. Е. Господин Боп, пуномоћни министар и посланик Француске предао је на име „Парискога Комитета за Србију“ суму великог добротворног улога за фонду зајаче школе српских инвалида у 5 динара.

Г. Гочкојонт из Варшаве приложио је фонду зајаче школе српских инвалида у 40 динара.

Главни одбор Одбора Ср

Председник Пореске управе уписали су своју ћерчицу Даринку Мију за чланку утемељача фонда зајаче школе српских инвалида са улогом од 100 дина.

Г. Живко Перишић трговац из Пожеге приликом четрдесетог дневног мана са њома је саја, послао је на њено име улогу за члана утемељача фонда зајаче школе српских инвалида у 500 динара.

Г. Јуријев инжињер из Петрограда послао је пригодни поклон фонду зајаче школе српских инвалида у 12 динара.

Г. Бордо инжињер из Парижа послао је пригодни поклон фонду зајаче школе српских инвалида у 5 динара.

Г. Гочкојонт из Варшаве приложио је фонду зајаче школе српских инвалида у 40 динара.

Главни одбор Одбора Ср

ија одлучио да сви заје

ка се оправде

и да се оправде